

Stichting Bits of Freedom
Prinseneiland 97hs
1013 LN AMSTERDAM

JAARVERSLAG 2016

RAPPORT

Inzake jaarverslag 2016

JAARVERSLAG 2016

INHOUD	Paginanummer
<u>1. Bestuur- en directieverslag</u>	
1.1 Algemeen	4
<u>2. Jaarrekening 2016</u>	
2.1 Balans per 31 december	8
2.2 Staat van baten en lasten	10
2.3 Resultaatbestemming	10
2.4 Overzicht lastenverdeling	11
2.5 Kasstroomoverzicht	13
2.6 Grondslagen van waardering en van bepaling van het resultaat	14
2.7 Toelichting op de balans	16
2.8 Toelichting op de baten	21
2.9 Toelichting op de lasten	22
2.10 Ondertekening	26
<u>3. Overige gegevens</u>	
3.1 Controleverklaring	28
<u>Bijlage</u>	
Begroting 2017	32

1. BESTUUR- EN DIRECTIEVERSLAG

1.1 Algemeen

1.1.1 Statutaire naam, vestigingsplaats en rechtsvorm

De Stichting is in het handelsregister van de Kamer van Koophandel ingeschreven onder nummer 34121286. De statutaire naam van de Stichting luidt: Stichting Bits of Freedom (Bof) en is statutair gevestigd te Amsterdam. De rechtsvorm is de vorm van een stichting.

1.1.2 Juridische structuur

Stichting Bits of Freedom is een onafhankelijke stichting naar Nederlands recht.

1.1.3 Samenstelling bestuur en directie

Bestuur

Voorzitter	: mevrouw L. van der Velden
Secretaris	: mevrouw M. Oostveen
Penningmeester	: de heer C. la Lau
Lid	: mevrouw. H. Masmeyer
Lid	: de heer J. van Hoboken

Directie

Directeur	: de heer H. de Zwart
-----------	-----------------------

Raad van Advies

De heer B. Jacobs (Voorzitter)
De heer O. van Daalen
Mevrouw A. Hertsenberg
De heer O. Kolkman
Mevrouw A. Jansen
De heer E. Koops
Mevrouw S. Nas
De heer J. Stronks
Mevrouw L. Duits
De heer M. Februari
Mevrouw L. Sneller

1.1.4 Risicoparagraaf

Bits of Freedom wordt gefinancierd vanuit vier bronnen. Minimaal een derde van onze financiën krijgen we van individuele donateurs. Daarnaast willen we ook graag minstens een derde van onze inkomsten uit fondsen of stichtingen betrekken. Het aandeel van bedrijfssupporters willen we nooit groter laten zijn dan een derde van de totale inkomsten, en van geen enkele bedrijfssupporter ontvangen we meer dan 10% van onze continuïteitsreserve. Tot slot ontvangen we naast onze kernfinanciering ook projectgelden. Met onze financiële planning proberen we, voor zover mogelijk, steeds vijf jaar vooruit te kijken.

Bits of Freedom loopt weinig financieel risico: er zijn geen schulden en geen grote bezittingen. Er is een zeer betaalbaar huurcontract dat nog minimaal vijf jaar doorloopt. Daarnaast is er een continuïteitsreserve van minimaal 25% van de begrote kosten voor het aankomende jaar en is die reserve niet risicovol belegd.

Toch zou het kunnen dat de inkomsten onverwacht drastisch tegenvallen. De kosten zullen op dat moment ook drastisch naar beneden moeten. De meeste ruimte daarvoor zit in de personeelskosten. Er is een noodplan met daarin de stappen die de directeur en het bestuur moeten nemen mocht dit het geval zijn.

Tot slot is er een bijzonder kleine kans dat er onverwacht een grote kostenpost is. Een voorbeeld zou kunnen zijn dat er schade wordt aangericht aan de reputatie van een bedrijf en dat die schade vergoed moet worden. Voor die gevallen heeft Bits of Freedom een aansprakelijkheidsverzekering. Zelf begint Bits of Freedom alleen rechtszaken als het zeker is dat er genoeg middelen zijn om het slechtst mogelijke resultaat te bekostigen.

1.1.5 Toekomstparagraaf

Bits of Freedom hanteert een helder financieel beleid met een gezonde en diverse mix van inkomstenbronnen. Ten eerste willen we geen overheidssubsidies, alleen al om de schijn van belangenverstrengeling te voorkomen. Daarnaast streven we ernaar om zoveel mogelijk van onze inkomsten van individuele donateurs te ontvangen, minimaal een derde van fondsen en maximaal een derde van bedrijfssupporters. Daarnaast hebben we liever veel kleine bedrijfssupporters dan een paar hele grote, dit zodat zowel de supporter als wijzelf op elk gewenst moment de relatie kan verbreken zonder dat dat direct impact heeft op ons werk.

Het aandeel van de individuele donateurs was in 2016 ongeveer 28% procent. In onze begroting zal dit over vijf jaar rond de 60% zitten. De bedrijfssupporters, die nu op 7% zitten, zullen in 2020 ongeveer 12% van de inkomsten opleveren. We hopen deze doelstellingen te kunnen bereiken door de komende jaren slim te investeren in de zichtbaarheid van de organisatie bij een relevant publiek.

Er zijn vier fondsen met wie we meerjarige afspraken hebben voor financiële steun. De Adessium Foundation heeft voor een laatste keer haar steun verlengd voor een inmiddels derde periode van drie jaar. In 2017 krijgen we van Adessium € 120.000 plus een eenmalige impuls van € 40.000 voor het voeren van campagne, het jaar daarna € 80.000 en in 2019 € 40.000. Internet4All was instrumenteel bij de 'herstart' van Bits of Freedom in 2008/2009. Op dit moment krijgen we nog steeds € 10.000 per jaar van deze stichting. Van Stichting Internet Domeinregistratie Nederland (SIDN) krijgen we € 40.000 per jaar tot en met 2019. De Open Society Foundations (OSF) hebben aan het eind van 2016 toegezegd ons te willen steunen met ongeveer € 55.500 per jaar voor de komende drie jaar (60.000 Amerikaanse dollar per jaar tot en met 2019).

Om te waarborgen dat we ook na 2016 duurzame steun ontvangen van meerdere fondsen, is het belangrijk om in het komende jaar fondsen te vinden die bereid zijn ongeveer € 60.000 per jaar bij te dragen aan de organisatie. We verwachten dat steeds meer grote, filantropische instellingen het belang van digitale rechten zullen inzien en hebben er dus veel vertrouwen in dat fondsen ons structureel zullen willen blijven steunen.

Voor het verdere bestuur- en directieverslag verwijzen wij naar het publieke jaarverslag 2016.

2. JAARREKENING 2016

2.1 Balans per 31 december (na resultaatbestemming)

ACTIVA		31-12-2016	31-12-2015
		€	€
<u>Vaste activa</u>			
Materiële vaste activa	2.7.1		
Verbouwing		-	-
Inventaris		1.952	4.509
		<hr/>	<hr/>
		1.952	4.509
		-----	-----
<u>Vlottende activa</u>			
Vorderingen			
Waarborgsommen		4.865	4.865
Overige vorderingen en activa	2.7.2	36.765	27.620
		<hr/>	<hr/>
		41.630	32.485
		-----	-----
Liquide middelen	2.7.3	355.219	290.367
		-----	-----
Totaal activa		<hr/>	<hr/>
		398.801	327.361
		=====	=====

PASSIVA		31-12-2016	31-12-2015
		€	€
Reserves en fondsen	2.7.4		
<i>Reserves</i>			
Continuïteitsreserve		295.237	208.714
Reserve financiering activa		1.952	4.509
		<u>297.189</u>	<u>213.223</u>
		-----	-----
Kortlopende schulden	2.7.5		
Schulden aan kredietinstellingen		875	-
Belastingen en sociale lasten		13.346	12.479
Overige kortlopende schulden		87.391	101.659
		<u>101.612</u>	<u>114.138</u>
		-----	-----
Totaal passiva		<u><u>398.801</u></u>	<u><u>327.361</u></u>

2.2 Staat van baten en lasten

		Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
		€	€	€
<u>BATEN</u>				
Eigen fondsenwerving	2.8.1	702.310	727.897	598.259
Overige baten	2.8.2	1.067	750	777
Totaal baten		703.377	728.647	599.036
<u>LASTEN</u>				
Besteed aan doelstellingen				
Lobby, campagne en empowerment		507.630	519.803	408.471
Kosten werving baten				
Kosten eigen fondsenwerving		23.173	48.457	21.028
Kosten van overige baten		4.015	4.000	2.784
		27.188	52.457	23.812
Beheer en administratie				
Kosten van beheer en administratie		84.593	100.998	81.913
Totaal lasten		619.411	673.258	514.196
Tekort/overschot		83.966	55.389	84.840

2.3 Resultaatbestemming

Continuïteitsreserve		86.523		89.630
Reserve financiering activa		-2.557		-4.790
Bestemmingsfondsen		-		-
Totaal		83.966		84.840

2.4 Overzicht lastenverdeling

Bestemming

		Lobby campagne empowerment	Kosten eigen fondsen- werving
Lasten		€	€
Personeelskosten	2.9.1	319.455	19.966
Afschrijvingen	2.7.2	3.045	190
Huisvestingskosten	2.9.2	21.142	1.321
Communicatiekosten	2.9.3	21.827	1.364
Opbouwen beweging	2.9.4	6.634	-
Kantoorkosten	2.9.5	5.309	332
Algemene kosten	2.9.6	-	-
Projecten	2.9.7	130.218	-
Totaal lasten		507.630	23.173

Werving Overige baten	Kosten beheer en administratie	Totaal 2016	Begroot 2016	Totaal 2015
€	€	€	€	€
-	59.898	399.319	413.963	373.000
-	571	3.806	-	5.477
-	3.964	26.427	36.057	30.929
-	4.093	27.284	25.250	3.563
-	-	6.634	18.500	7.623
-	995	6.636	14.122	7.607
4.015	15.072	19.087	35.377	21.610
-	-	130.218	129.989	64.387
4.015	84.593	619.411	673.258	514.196

Doelbestedingspercentage baten	72,2%	71,3%	68,2%
Doelbestedingspercentage lasten	82,0%	77,2%	79,4%
Fondsenwervingspercentage	3,3%	6,7%	3,5%
Kosten beheer en administratie	13,7%	15,0%	15,9%

2.5 Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht geeft inzicht in de geldmiddelen die gedurende het verslagjaar beschikbaar zijn gekomen en in het benutten van die geldmiddelen in hetzelfde verslagjaar.

	2016	2015
	€	€
Kasstroom uit activiteiten		
Totaal baten	703.377	599.036
Totaal lasten	619.411	514.196
Overschot/tekort	83.966	84.840
Afschrijvingen	3.806	5.477
Afschrijvingen desinvesteringen	-	-
Cash-flow	87.772	90.317
<i>Mutaties in:</i>		
Overige vorderingen en activa	-9.145	-24.592
Belastingen en sociale lasten	867	-3.428
Overige kortlopende schulden	-13.393	35.617
	-21.671	7.597
Totaal kasstroom uit activiteiten	66.101	97.914
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in materiële vaste activa	-1.249	-687
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	-1.249	-687
Totaal kasstroom	64.852	97.227
Liquide middelen begin	290.367	193.140
Totaal kasstroom	64.852	97.227
Liquide middelen eind	355.219	290.367

2.6 Grondslagen van waardering en van bepaling van het resultaat

2.6.1 Algemene grondslagen

De jaarrekening is opgesteld op basis van Richtlijn 650 "Fondsenwervende Instellingen" van de Raad voor de Jaarverslaggeving. Doel van deze Richtlijn is inzicht te geven in de kosten van de organisatie en besteding van de gelden in relatie tot het doel waarvoor die fondsen bijeengebracht zijn. De jaarrekening is opgesteld in euro's.

2.6.2 Vergelijkende cijfers

De cijfers over 2015 zijn waar relevant aangepast om vergelijkbaarheid met het verslagjaar mogelijk te maken.

Grondslagen van waardering

2.6.3 Algemene grondslagen van waardering

Voor zover niet anders vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen de geamortiseerde kostprijs.

2.6.4 Materiële vaste activa

De materiële vaste activa benodigd voor de doelstelling en voor de bedrijfsvoering worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs verminderd met de op basis van de geschatte levensduur bepaalde afschrijvingen, met inachtneming van een eventuele restwaarde. De afschrijvingen bedragen een percentage van deze verkrijgingsprijs.

2.6.5 Vorderingen, liquide middelen, schulden en overlopende activa en passiva

De vorderingen, liquide middelen, schulden en overlopende activa en passiva zijn opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs; waardering geschiedt onder aftrek van een voorziening wegens oninbaarheid, gebaseerd op een individuele beoordeling van de vorderingen.

2.6.6 Reserves en fondsen

Reserves betreffen gelden ter vrije besteding van de Stichting. Door het bestuur kunnen bestemmingsreserves worden aangehouden voor aanwending aan een specifiek doel.

Fondsen betreffen gelden die besteed moeten worden in het kader voor de doelstelling waarvoor deze ter beschikking zijn gesteld. Dit betreft het niet bestede deel van toegekende donaties en andere fondsen.

Grondslagen van resultaatbepaling

2.6.7 Algemene grondslagen van resultaatbepaling

Het resultaat is bepaald als het verschil tussen de baten en alle hiermee verbonden kosten en andere aan het verslagjaar toe te rekenen lasten, met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderinggrondslagen.

2.6.8 Baten

De baten zijn gevormd door alle aan het verslagjaar toe te rekenen opbrengsten.

Nalatenschappen worden opgenomen in het verslagjaar waarin de omvang van de nalatenschap betrouwbaar kan worden vastgesteld, derhalve indien de betaling is aangekondigd. Voorschotten worden verantwoord in het boekjaar waarin zij worden ontvangen.

Giften in natura worden gewaardeerd tegen de reële waarde.

2.6.9 Lasten

Financiële baten en lasten betreffen de op de verslagperiode betrekking hebbende rente-opbrengsten en -lasten.

2.6.10 Personeelsbeloning

Salarissen en sociale lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarin deze verschuldigd zijn, in overeenstemming met de arbeidsovereenkomsten.

De stichting heeft geen pensioenregeling.

2.6.11 Kostentoerekening

De niet direct toerekenbare kosten worden toegerekend aan de bestedingscategorieën. De volgende kostensoorten worden als volgt nader verdeeld over de bestedingscategorieën.

Kostensoort	Toerekening
Bestuur	100% aan beheer en administratie
Personeel	80% aan doelstellingen 5% aan fondsenwerving 15% aan beheer en administratie
Beheerskosten	100% aan beheer en administratie

2.7 Toelichting op de balans

ACTIVA

VASTE ACTIVA

2.7.1 Materiële vaste activa

De mutaties in de materiële vaste activa zijn in het hierna volgende schema samengevat.

	Verbouwing	Inventaris	Totaal
	€	€	€
Stand per 1 januari 2016			
Aanschafwaarde	16.015	22.999	39.014
Cumulatieve afschrijvingen	-16.015	-18.490	-34.505
	-	4.509	4.509
Mutaties boekjaar 2016			
Investeringen	-	1.249	1.249
Afschrijvingen	-	-3.806	-3.806
	-	-2.557	-2.557
Stand per 31 december 2016			
Aanschafwaarde	16.015	24.248	40.263
Cumulatieve afschrijvingen	-16.015	-22.296	-38.311
	-	1.952	1.952

Toelichting op de balans (vervolg)

De afschrijvingen zijn berekend op basis van de volgende jaarlijkse afschrijvingspercentages.

Verbouwingen	33%
Inventaris	25% - 33%

VLOTTENDE ACTIVA

Toelichting op de balans (vervolg)

	2016	2015
	€	€
<u>2.7.2 Overige vorderingen en activa</u>		
Nog te ontvangen rente	-	778
Te ontvangen baten	36.277	26.842
Vooruitbetaalde kosten	488	7.515
Saldo per 31 december	<u>36.765</u>	<u>27.620</u>

2.7.3 Liquide middelen

Kas	50	50
Rekening-courant bank	14.842	7.515
Deposito rekening	219.523	162.760
Spaarrekening	120.804	120.000
Kruisposten	-	42
Saldo per 31 december	<u>355.219</u>	<u>290.367</u>

De liquide middelen zijn vrij opneembaar.

Toelichting op de balans (vervolg)

	2016	2015
	€	€
PASSIVA		
<u>2.7.4 Reserves</u>		
Continuïteitsreserve		
Saldo per 1 januari	208.714	119.084
Mutatie volgens resultaatbestemming	86.523	89.630
Saldo per 31 december	<u>295.237</u>	<u>208.714</u>

De continuïteitsreserve wordt gevormd voor dekking van risico's op korte termijn en om zeker te stellen dat ook in de toekomst aan verplichtingen kan worden voldaan.

De noodzakelijk geachte omvang van de continuïteitsreserve bedraagt minimaal 25% van de jaarlijkse kosten van de werkorganisatie van het komende jaar.

Reserve financiering activa		
Saldo per 1 januari	4.509	9.299
Mutatie volgens resultaatbestemming	-2.557	-4.790
Saldo per 31 december	<u>1.952</u>	<u>4.509</u>

Toelichting op de balans (vervolg)

Verloopoverzicht bestemmingsfondsen

	Saldo 01-01-2016	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31-12-2016
	€	€	€	€
Quantified Society Convening	-	22.883	-22.883	-
Website	-	10.000	-10.000	-
Activiteiten 5 mei	-	2.370	-2.370	-
Witboek privacypraktijken	-	76.164	-76.164	-
Big Brother Awards	-	25.834	-25.834	-
	-	137.251	-137.251	-

De bestemmingsfondsen betreffen het nog niet bestede deel van ontvangen baten bestemd voor projecten ten behoeve van de doelstelling.

	2016	2015
	€	€

2.7.5 Kortlopende schulden

Belastingen en sociale lasten

Af te dragen loonheffing	13.346	12.479
Saldo per 31 december	13.346	12.479

Overige kortlopende schulden

Reservering vakantiegeld	14.020	13.082
Vooruitontvangen giften	-	62.603
Website	24.200	-
Overlopende passiva	49.171	25.974
Saldo per 31 december	87.391	101.659

Toelichting op de balans (vervolg)

2.7.6 Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Meerjarige financiële verplichtingen

Voor de huur van het kantoor is een huurovereenkomst aangegaan ingaande 1 januari 2017 met een looptijd tot 31 december 2021 met betrekking tot pand aan het Prinseneiland 97hs te Amsterdam. De opzegtermijn bedraagt 12 maanden. De huurvergoeding bedraagt circa € 18.900 per jaar.

2.8 Toelichting op de baten

	Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
	€	€	€
<u>2.8.1 Baten uit eigen fondsenwerving</u>			
Individuele donaties	196.869	205.642	180.523
Fondsen	323.824	363.826	325.513
Bedrijfsdonateurs	44.366	47.500	35.459
Projecten	137.251	110.929	56.764
	<u>702.310</u>	<u>727.897</u>	<u>598.259</u>
	=====	=====	=====

In de begroting 2016 is rekening gehouden met een aantal specifieke projecten. Het uitgangspunt daarbij is dat projecten worden uitgevoerd als hiervoor geld beschikbaar is.

2.8.2 Overige baten

Renteopbrengsten	1.067	750	777
	<u>1.067</u>	<u>750</u>	<u>777</u>
	=====	=====	=====

2.9 Toelichting op de lasten

	Realisatie 2016	<i>Begroting</i> 2016	Realisatie 2015
	€	€	€
<u>2.9.1 Personeelskosten</u>			
Lonen en salarissen	318.682		299.339
Sociale lasten	55.558		49.600
Overige personeelskosten	25.079		24.061
	<u>399.319</u>	<u>413.963</u>	<u>373.000</u>

Het gemiddeld aantal werknemers gedurende het boekjaar 2016 op basis van voltijdsmedewerkers bedroeg ongeveer 7,1 (2015: 6,5).

Toelichting op de lasten (vervolg)

Directiebeloning

Naam	<u>H. de Zwart</u>
Functie	Algemeen Directeur
Dienstverband	
Aard (looptijd)	bepaald
Uren	40
Parttime percentage	100%
Periode	01/01 tot en met 31/12

	<hr/>
	€
Jaarbezoldiging	
Brutosalaris/vergoeding	65.241
Vakantiegeld/vakantiedagen	5.219
Sociale lasten	9.851
	<hr/>
Totaal bezoldiging 2016	80.311
	<hr/> <hr/>
Totaal bezoldiging 2015	75.131
	<hr/> <hr/>

Het bestuur ontvangt voor haar werkzaamheden een vrijwilligersvergoeding van € 500 per bestuurder.

2.9 Toelichting op de lasten (vervolg)

	Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
	€	€	€
<u>2.9.2 Huisvestingskosten</u>			
Huur- en servicekosten	20.873	23.608	22.484
Onderhoudskosten	3.026	8.200	5.113
Energiekosten en zakelijke lasten	2.528	4.249	3.332
	<u>26.427</u>	<u>36.057</u>	<u>30.929</u>
<u>2.9.3 Communicatiekosten</u>			
Website en huisstijl	24.352	22.000	133
Jaarverslag	2.679	2.500	2.626
Wervingskosten	253	750	804
	<u>27.284</u>	<u>25.250</u>	<u>3.563</u>
<u>2.9.4 Opbouwen beweging</u>			
Bijeenkomsten	3.712	5.000	3.100
Boffel	1.256	1.000	-
Campagnes	617	4.500	-
Merchandise	630	2.000	4.159
Online dashboard voor supporters	-	5.000	-
Relatiegeschenken	419	1.000	364
	<u>6.634</u>	<u>18.500</u>	<u>7.623</u>
<u>2.9.5 Kantoorkosten</u>			
Telefoonkosten	2.563	2.172	2.556
Portokosten	478	200	257
Kleine aanschaffingen	3.595	8.000	3.800
Drukwerk	-	-	527
Computerkosten	-	2.500	467
Overige kantoorkosten	-	1.250	-
	<u>6.636</u>	<u>14.122</u>	<u>7.607</u>

2.9 Toelichting op de lasten (vervolg)

	Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
	€	€	€
<u>2.9.6 Algemene kosten</u>			
Contributies en abonnementen	7.537	7.198	6.067
Verzekeringen	843	900	504
Bestuursvergoeding	2.000	2.500	2.000
Jaarrekeningkosten	3.775	4.500	3.570
Administratie- en advieskosten	2.922	6.000	3.409
Juridische kosten	-2.416	1.500	2.340
Bankkosten	4.015	4.000	2.784
Overige algemene kosten	411	8.779	936
	<u>19.087</u>	<u>35.377</u>	<u>21.610</u>
	=====	=====	=====
<u>2.9.7 Projecten</u>			
Kosten Big Brother Awards	38.535	43.000	32.133
Witboek privacypraktijken	69.765	51.964	-
Cryptokids	-	3.137	-
Quantified Society Convening	19.501	20.388	-
Activiteiten 5 mei	2.385	2.500	-
Kosten Projecten	32	9.000	32.254
	<u>130.218</u>	<u>129.989</u>	<u>64.387</u>
	=====	=====	=====

2.10 Ondertekening

Vastgesteld en goedgekeurd te Amsterdam op _____ 2017.

_____
L.C. van der Velden
Voorzitter

_____
C. la Lau
Penningmeester

_____
H. de Zwart
Directeur

OVERIGE GEGEVENS

Stichting Bits of Freedom
Prinseneiland 97hs
1013 LN AMSTERDAM

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van Stichting Bits of Freedom

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2016

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2016 van Stichting Bits of Freedom te Amsterdam gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Bits of Freedom per 31 december 2016 en van het resultaat over 2016 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende instellingen.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2016 (met een balanstotaal van € 398.801);
2. de staat van baten en lasten over 2016 (met een resultaat van € 83.966 positief); en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Bits of Freedom zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening Gedrags- en Beroepsregels Accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuur- en directieverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat. Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag in overeenstemming met RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende instellingen.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende instellingen. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken. Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Was getekend te Sliedrecht, 21 augustus 2017.

WITH accountants B.V.
P. Alblas RA

Bijlage.

Bijlage bij onze controleverklaring over de jaarrekening 2016 van Stichting Bits of Freedom

In aanvulling op wat is vermeld in onze controleverklaring hebben wij in deze bijlage onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening nader uiteengezet en toegelicht wat een controle inhoudt.

Wij hebben onze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze doelstelling is om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening vrij van materiële afwijkingen als gevolg van fouten of fraude is. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

BIJLAGE

Begroting 2017

	Begroting 2017	Realisatie 2016	Begroting 2016
	€	€	€
<u>BATEN</u>			
Eigen fondsenwerving	699.739	702.310	727.897
Overige baten	750	1.067	750
Totaal baten	700.489	703.377	728.647
<u>LASTEN</u>			
Besteed aan doelstellingen			
Lobby, campagne en empowerment	613.340	507.630	519.803
Kosten werving baten			
Kosten eigen fondsenwerving	29.462	23.173	48.457
Kosten van overige baten	4.140	4.015	4.000
	33.602	27.188	52.457
Beheer en administratie			
Kosten van beheer en administratie	119.494	84.593	100.998
Totaal lasten	766.436	619.411	673.258
Tekort/overschot	-65.947	83.966	55.389